

John Wellington (prolog Soutěže 2008)

Pavel Vondruška

Je rok 1941. Německá armáda obsadila téměř celou Evropu a 22. června brzy ráno německé jednotky bez vypovězení války překročily hranici Sovětského svazu a nyní rychle postupují do nitra SSSR. Do poloviny července obsadili Němci Minsk a poté i Smolensk. 26. září obklíčila německá vojska Kyjev a přilehlé oblasti a zajala přes 650 000 sovětských vojáků.

Jen jeden stát v Evropě – Spojené království - hrdě vzdoruje. Je to právě rok, co se mu podařilo překazit Hitlerův plán Lvoun (operace Seelöwe) na vylodění. Právě také uběhlo smutné výročí prvního mohutného útoku německé Luftwafe na Londýn, který provedla 7. září. Britům se však dařilo sestřelit velké množství německých letadel a Němci díky tomu nezískali dostatečnou převahu ve vzduchu nutnou k uskutečnění pozemní invaze, která byla z tohoto důvodu odložena na neurčito. Málokdo ví, že za britským úspěchem nejsou jen letci, hrdinské činy dalších vojáků, využití radaru, ale také vynikající rozvědná služba a především *luštitelská služba*.

Tato služba byla založena vládou Spojeného království roku 1939 a sídlí ve venkovském sídle v Bletchley Parku. Toto přísně tajné kryptoanalytické středisko označované *Station X* je umístěno 80 km severozápadně od Londýna. Byli sem povoláni přední matematici, lingvisté a experti v různých oborech (včetně šachistů, hráčů bridge, odborníka na porcelán, kurátora muzejních sbírek apod.), aby zde v utajení po celou válku úspěšně pracovali na luštění šifer zemí Osy a zejména Německa.

Mezi jejich prozatímní největší úspěch patří prolomení jedné z nejrozšířenějších německých šifer produkované přístrojem, který je označován jako *Enigma*. Toto z hlediska ovládnutí velmi jednoduché zařízení a dle představ Němců velmi bezpečné zařízení, se vyrábí ve velkém množství a patří do výbavy bojových útvarů nejnižší úrovně.

To všechno se na podzim roku 1941 honí hlavou mladému ambicióznímu majorovi radiové služby *Johnu Wellingtonovi*. Vzhledem ke svému šlechtickému původu a kontaktům se v roce 1939 dozvěděl o tom, že se sestavuje skupina lidí, kteří budou během války pověřeni přísně tajným úkolem, který nějak souvisí s luštěním nepřátelských zpráv. Jeho romantická

povaha mu nedala a okamžitě se rozhodl, že se chce také zúčastnit. Jenže přijímací pohovor asi nedopadl tak úplně dobře a John do Bletchley Parku nebyl přijat. Byl však doporučen jako důstojník do jedné z odposlouchávacích stanic, které měly za úkol monitorovat nepřátelský radiový provoz. John tedy místo ve Station X (v Bletchley Parku) skončil v jedné z mnoha *Stations Y*. Konkrétně ve stanici Knockholt jižně od Londýna.

John se však nechtěl spokojit s pouhým velením provozu této stanice, ale snažil se díky svým kontaktům dostat se do Bletchley Parku anebo do rozvědné služby. To se mu sice nepodařilo, ale přesto získala, asi po roce úspěšné služby, jeho stanice v Knockholtu výjimečné postavení. Mimo úkoly spojené s monitoringem nepřátelského provozu a dodáváním zachycených šifrovaných zpráv do Bletchley Parku byla jeho stanice pověřena spojením s některými rozvědnými skupinami na území Evropy. Důstojník SIS (Secret Intelligence Service), kterého znal pod jménem Hill, za ním osobně dojížděl a pověřoval jej speciálními úkoly.

Bylo tomu tak i na sklonku tohoto září, kdy Hill Johna navštívil a stručně jej seznámil s informacemi potřebnými pro další úkol.

John teď seděl u mohutného stolu ve své kanceláři. Před sebou měl mapu Evropy, ve které měl zapíchaný desítky špendlíků s radiovémi cíli a zdroji. Popíjel svůj oblíbený čaj a stále myslel na ten dnešní rozhovor. Co se vlastně dozvěděl?

Jeden z osvědčených špiónů s přezdívkou Reis – Němec, který měl blízko ke generálnímu štábu, oznámil, že se v blízké době chystá od vysílání velmi důležité zprávy. Nevěděl, co má obsahovat, ale prý bude vysílána někdy po polovině října. Označil však konkrétní berlínské spojení a dodal vysílací plán.

John samozřejmě nechal ihned tuto linku z Berlína monitorovat. Bohužel patřila k těm, v kterých se od června tohoto roku začal místo Enigmy používat nějaký jiný dosud neznámý šifrátor. Bletchley Park zatím nebyl schopen tyto zprávy luštit. Dokonce se nedařilo ani zjistit, jaký šifrátor se používá.

Hill zařídil, že byl německý špión Reis zaúkolován, aby se buď pokusil získat obsah avizované zprávy, nebo (což by ve svém důsledku mohlo být cennější) se pokusil získat další informace k použitému šifrovému zařízení.

Reis se na delší dobu odmlčel. Ozval se až včera a právě kvůli obsahu té poslední depeše ihned Hill za Johnem přijel. Převzal ji a požádal, aby se John této záležitosti speciálně věnoval, neboť nejvyšší velení má zájem jak o zprávu (v minulosti byly informace od Reise vždy velmi cenné), tak samozřejmě o vše, co by mohlo pomoci při odhalení nového šifrátoru.

John teď seděl u stolu a stále si opakoval slova té poslední zvláštní dešifrované depeše a zejména jej znepokojoval závěr zprávy.

Potvrzuji, že zpráva má být velmi důležitá. Nemohu se však dostat k jejímu obsahu. Důstojníci o ní mlčí. Bude vysílána novým šifrátozem SZ. Pokusím se získat jeho popis a technická data. Myslím, že bych se mohl dostat i k jeho aktuálnímu nastavení. Používá se od tohoto června pro spojení na hlavním velení. Mám však problém s heslovými bločky. Pokud mi hesla dojdou a já nebudu moci šifrovat odesílané zprávy dohodnutým způsobem, použiji nějaký jiný, třeba slabý systém. Psát budu jen v náznacích. Informaci o nastavení šifrátoru rozdělím do více zpráv a budu je posílat po částech různými kanály. Věřím, že vše dobře poskládáte. Nemohu postupovat jinak, neboť bych se prozradil.

John si pro sebe v duchu říkal: „Tak tedy příští měsíc budu muset být velmi ostražitý, aby se nám nestalo, že některá z depeší od Reise, obsahující informace o použité šifře, nám unikne. Navíc to vypadá, že nebudou šifrovány dohodnutým agenturním systémem, ale nějakým náhradním způsobem, o němž odesílatel předpokládá, že jej i bez dohodnutého klíče vyluštíme. Pokud se dostaneme k šifrátoru nebo se podaří Reisovi předat nám i plány šifrátoru, budeme pak schopni vyluštit i avizovanou důležitou zprávu a možná se nám podaří prolomit celý šifrátor SZ. To by byl jistě úspěch, který by mu vynesl vysoké ocenění a možná i přiřazení do Bletchley Parku, po kterém tolik toužil.“

John si také dále vzpomněl na Hillova slova: „Pokud se ti podaří tu důležitou zprávu vyluštit, budeme zase blíže vítězství. **To vítězství bude i Tvé vítězství !“.**